

**FAKULTI PENDIDIKAN
UNIVERSITI MALAYA**

Pengakuan Keaslian Penulisan

Nama Calon: **HASHIM BIN HI. HARUN**

No. Pendaftaran: **PGAX 01184**

Nama Ijazah: **SARJANA PENDIDIKAN**

Tajuk Kertas Projek/Laporan Penyelidikan:

..... **KEPIMPINAN PENDIDIKAN PEGAWAI PENDIDIKAN DAERAH**

..... **DI DUA BUAH DAERAH DI NEGERI SELANGOR DARUL EHSAN**

Bidang Pengkhususan: **PERANCANGAN DAN PENTADBIRAN PENDIDIKAN**

Saya sahkan bahawa segala bahan yang terkandung dalam Kertas Projek/Laporan Penyelidikan ini adalah hasil usaha saya sendiri. Sekiranya terdapatnya hasil kerja orang lain atau pihak lain sama ada diterbitkan atau tidak (seperti buku, artikel, kertas kerja, atau bahan dalam bentuk yang lain seperti rakaman audio dan video, penerbitan elektronik atau internet) yang telah digunakan, saya telah pun merakamkan pengiktirafan terhadap sumbangan mereka melalui konvesyen akademik yang bersesuaian. Saya juga mengakui bahawa bahan yang terkandung dalam Kertas Projek/Laporan Penyelidikan ini belum lagi diterbitkan atau diserahkan untuk program atau ijazah lain di mana-mana universiti.

Tandatangan:

Tarikh:

26 SEP 2003

**KEPIMPINAN PENDIDIKAN PEGAWAI PENDIDIKAN DAERAH
DI DUA BUAH DAERAH DI NEGERI
SELANGOR DARUL EHSAN**

Hashim Bin Hj. Harun

**Kertas Projek Yang Dikemukakan Kepada Fakulti Pendidikan,
Universiti Malaya Sebagai Memenuhi Sebahagian Daripada
Keperluan Untuk Ijazah Sarjana Pendidikan**

2003

PENGHARGAAN

Dengan Nama Allah Yang Maha Pengasih Dan Penyayang

Ku Persembahkan Kejayaan Menulis dan Menyiapkan Kertas Projek Ini Buat :

Rasulullah SAW, Ahli Keluarga Baginda, Sekalian Sahabat, Tabi'in, Tabi`Tabi'in, Syuhada, Para Solihin dan Da'i yang telah menjadi asbab tersebarnya hidayah dan Agama Islam di seluruh penjuru alam.

Kedua ayahanda dan bondaku yang tercinta. Yang telah mengasuh, mendidik dan memeliharaiku sehingga mengenal erti hidup dan kasih sayang.

Semua guru yang telah mengajarku. Dengan ilmu dan didikan kalian telah menjadikan aku manusia yang kenal erti HAK dan BATIL, MA'RUF dan MUNGKAR. Dengan ilmu kalian aku kenal Tuhan, kenal Rasul, Dunia dan Akhirat.

Penyelia Kertas Projek ini, Prof. Madya Dr. Sufean Hussin. Di atas segala bimbingan, nasihat, dorongan dan bantuan yang diberikan penuh kemesraan dan keakraban. Dengannya aku mengenal erti kesabaran menghadapi dugaan dan pancaroba hidup.

Buat isteri dan putera-puteraku tercinta. Segala pengorbanan, persefahaman dan dorongan membolehkan usaha ini menjadi satu realiti dan kejayaan. Putera-puteraku, capailah kejayaan dan kegemilangan lebih dari apa yang ayahanda mampu lakukan.

Semua pihak yang telah membantu secara langsung atau tidak langsung semasa kajian dijalankan. Rakan-rakan seperjuangan siswa MEd 2001/2003.

Segala-galanya ku pulangkan kepada Kebesaran Rahmat dan Kasih Sayang Allah SWT untuk membalasnya. Doaku untuk keselamatan dan kesejahteraan buat kalian di dunia dan akhirat.

Syukran Jaziran Kathiro. Terima Kasih. Wassalam

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk meneliti pandangan pengetua dan guru besar tentang peranan Pegawai Pendidikan Daerah sebagai pemimpin pendidikan daerah. Soal selidik 'Principals Instructional Management Rating Scale (PIMRS)' dan 'Administrative Behaviour Questionnaire (ABQ)' yang telah diubahsuai mengandungi 51 item dalam 6 dimensi peranan PPD dalam kepimpinan pendidikan. Peranan-peranan tersebut ialah menetapkan dan menjelaskan matlamat, mengurus kurikulum dan pengajaran, pembangunan staf dan kebajikan, penyeliaan dan pengurusan, komunikasi, profesionalisma dan delegasi, dan prestasi perkhidmatan dan kepimpinan pendidikan PPD. Kajian ini melibatkan 142 orang pengetua dan guru besar di 42 buah sekolah menengah dan rendah di daerah Kuala Selangor dan Sabak Bernam. Data dianalisis menggunakan statistik deskriptif. Analisis statistik seperti taburan kekerapan, peratusan dan min digunakan untuk menentukan persepsi pengetua dan guru besar terhadap peranan PPD sebagai pemimpin pendidikan daerah. Dapatan kajian menunjukkan bahawa PPD telah melaksanakan 6 dimensi peranannya sebagai pemimpin pendidikan secara aktif mengikut persepsi pengetua dan guru besar. Dapatan kajian juga menunjukkan PPD telah memberi tumpuan sewajarnya kepada 4 dimensi peranan kepimpinan pendidikan iaitu menetapkan dan menjelaskan matlamat, pembangunan staf dan kebajikan, komunikasi, profesionalisma dan delegasi, serta prestasi perkhidmatan dan kepimpinan pendidikan. Kajian juga mengenal pasti 2 dimensi, iaitu penyeliaan dan pengurusan serta mengurus kurikulum dan pengajaran, merupakan dimensi yang kurang diberikan tumpuan. Kajian ini juga

mendapati terdapat perbezaan persepsi pengetua dan guru besar yang berlainan jantina dan daerah berkhidmat terhadap peranan PPD sebagai pemimpin pendidikan. Kajian ini mencadangkan supaya PPD memainkan peranan yang lebih aktif terhadap dimensi peranan penyeliaan dan pengurusan serta mengurus kurikulum dan pengajaran di sekolah-sekolah dalam daerah pentadbiran mereka.

**EDUCATIONAL LEADERSHIP OF DISTRICT EDUCATION OFFICER
(D.E.O) IN THE DISTRICT OF KUALA SELANGOR AND SABAK BERNAM**

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate school principals' and headmasters' views on District Education Officer (D.E.O) roles as educational leaders. A modified 'Principals Instructional Management Rating Scale (PIMRS)' and 'Administrative Behaviour Questionnaire (ABQ)' questionnaire comprising of 51 items on six dimensional roles of D.E.O as educational leaders were used in this research. These roles were (i) Clarification and Statement of Objectives, (ii) Managing Curriculum and Learning, (iii) Staff Welfare and Development, (iv) Management and Supervision, (v) Communication, Delegation and Professionalism, and (vi) Service Performance and Educational Leadership of D.E.O. This research involved 142 principals and headmasters from 42 secondary and primary schools in the district of Kuala Selangor and Sabak Bernam. The data was analyzed using descriptive statistics such as frequency score, mean and percentage. The results of this study were : (1) DEO had practiced actively on the six roles of educational leadership as perceived by principals and headmasters, (2) DEO had focused fairly on four dimensional roles of educational leadership such as (i) Clarification of Objectives, (ii) Staff Welfare And Development, (iii) Communication, Delegation And Professionalism, and (iv) Service Performance and Educational Leadership, and DEO had focused less on two educational leadership roles such as (i) Management and Supervision, and (ii) Managing Curriculum and Learning. This research also found that there were differences in perceptions of school principals and headmasters according to genders and district of service towards DEO

roles as educational leaders. From this study, it is suggested that the DEO ought to play a more active role in monitoring and supervising the quality of instruction and learning in schools in their district.

KANDUNGAN

	Muka Surat
PENGHARGAAN	iii
ABSTRAK	iv
KANDUNGAN	viii
SENARAI JADUAL	xi
SENARAI RAJAH	xiii
SENARAI LAMPIRAN	xiv
BAB SATU : PENDAHULUAN	1
1.0 Pengenalan	1
1.1 Pernyataan Masalah	4
1.2 Tujuan Kajian	11
1.3 Objektif Kajian	11
1.4 Soalan Kajian	12
1.5 Batasan Kajian	12
1.6 Kepentingan Kajian	13
1.7 Definisi Istilah	14
1.8 Kerangka Teori	17
1.9 Kesimpulan	20
BAB DUA : ULASAN RUJUKAN	22
2.0 Pendahuluan	22
2.1 Konsep Kepimpinan	22
2.2 Kepimpinan Pendidikan Pegawai Pendidikan Daerah	27
2.3 Kajian-Kajian Tentang Peranan PPD Sebagai Pemimpin Pendidikan	30
2.4 Kesimpulan	44
BAB TIGA : METODOLOGI KAJIAN	47
3.0 Pendahuluan	47
3.1 Reka Bentuk Kajian	47
3.2 Sampel Kajian	48

3.3	Lokasi Kajian	49
3.4	Instrumen Kajian	51
3.5	Pengumpulan Data	53
3.6	Kajian Rintis	54
3.7	Penganalisan Data	55
BAB EMPAT	: ANALISIS DATA DAN DAPATAN KAJIAN	56
4.1	Pendahuluan	56
4.2	Dapatan Kajian	58
4.2.1	Latar Belakang Responden	58
4.2.2	Persepsi Pengetua Dan Guru Besar Terhadap Dimensi Peranan Kepimpinan Pendidikan PPD Di Daerah Sabak Bernam Dan Kuala Selangor	64
	(i) Dimensi Menjelaskan Matlamat	64
	(ii) Dimensi Mengurus Kurikulum Dan Pengajaran	67
	(iii) Dimensi Pembangunan Staf Dan Kebajikan	71
	(iv) Dimensi Penyeliaan Dan Pengurusan	75
	(v) Dimensi Komunikasi, Profesionalisma Dan Delegasi	81
	(vi) Dimensi Prestasi Perkhidmatan Dan Kepimpinan Pendidikan	86
4.2.3	Perbezaan Tanggapan Antara Pengetua Dan Guru Besar Terhadap Prestasi PPD	89
4.2.4	Perbezaan Persepsi Antara Pengetua Dan Guru Besar Terhadap Kepimpinan Pendidikan PPD Dari Segi Jantina Dan Daerah	93
4.2.4.1	Perbezaan Persepsi Antara Pengetua Dan Guru Besar Terhadap Kepimpinan Pendidikan PPD Mengikut Jantina	95
4.2.4.2	Perbezaan Persepsi Antara Pengetua Dan Guru Besar Terhadap Kepimpinan Pendidikan PPD Mengikut Daerah Berkhidmat	100

4.3	Kesimpulan	103
BAB LIMA	: RUMUSAN, PERBINCANGAN DAN CADANGAN	104
5.1	Pendahuluan	104
5.2	Rumusan Dapatan	104
5.3	Perbincangan	108
5.4	Implikasi Dan Cadangan	112
5.5	Cadangan Untuk Kajian Lanjutan	114
5.6	Kesimpulan	115
BIBLIOGRAFI		117
LAMPIRAN		121

SENARAI JADUAL

	Muka Surat
Jadual 1 : Taburan item mengikut dimensi peranan PPD	53
Jadual 2 : Latar belakang responden berdasarkan jantina, jawatan Dan daerah berkhidmat	58
Jadual 3 : Taburan peratus kekerapan responden mengikut tempoh memegang jawatan	59
Jadual 4 : Latar belakang responden berdasarkan kelayakan tertinggi akademik	61
Jadual 5 : Latar belakang responden berdasarkan kelulusan tertinggi akademik dan jawatan yang disandang	61
Jadual 6 : Latar belakang responden berdasarkan pengalaman menjawat jawatan semasa yang disandang	62
Jadual 7 : Taburan peratus kekerapan PPD dalam menetapkan dan menjelaskan matlamat tahunan berdasarkan persepsi pengetua dan guru besar	64
Jadual 8 : Taburan peratus kekerapan PPD dalam mengurus kurikulum dan pengajaran berdasarkan persepsi pengetua dan guru besar	67
Jadual 9 : Taburan peratus kekerapan PPD dalam pembangunan staf dan kebajikan berdasarkan persepsi pengetua dan guru besar	71
Jadual 10 : Taburan peratus kekerapan PPD dalam penyeliaan dan pengurusan berdasarkan persepsi pengetua dan guru besar	75

Jadual 11 :	Taburan peratus kekerapan PPD dalam aspek komunikasi, profesionalisma dan delegasi berdasarkan persepsi pengetua dan guru besar	81
Jadual 12 :	Taburan peratus kekerapan prestasi PPD berdasarkan persepsi pengetua dan guru besar	86
Jadual 13 :	Taburan responden mengikut latar belakang jawatan/daerah	89
Jadual 14 :	Taburan kekerapan responden mengikut jawatan dan jantina	90
Jadual 15 :	Taburan peratus kekerapan prestasi PPD sebagai pemimpin pendidikan daerah berdasarkan persepsi pengetua dan guru besar	91
Jadual 16 :	Taburan responden mengikut latar belakang jantina dan daerah	93
Jadual 17 :	Taburan responden mengikut tempoh jawatan dan daerah	93
Jadual 18 :	Taburan responden mengikut jantina, daerah dan jawatan	95
Jadual 19 :	Taburan peratus persepsi pengetua dan guru besar mengikut Jantina terhadap kepimpinan pendidikan PPD	97
Jadual 20 :	Persepsi pengetua dan guru besar mengikut jantina terhadap Kepimpinan PPD yang disusun mengikut ranking	98
Jadual 21 :	Taburan peratus persepsi pengetua dan guru besar mengikut Daerah berkhidmat terhadap kepimpinan pendidikan PPD	100
Jadual 22 :	Peratusan persepsi pengetua dan guru besar mengikut daerah Terhadap kepimpinan PPD yang disusun mengikut ranking	102

SENARAI RAJAH

	Muka Surat
Rajah 1 : Penyelarasan peranan PPD dan sekolah (pengetua dan buru besar).	2
Rajah 2 : Model kepimpinan Pegawai Pendidikan Daerah	19
Rajah 3 : Peranan PPD sebagai agen penghubung masyarakat dan penyalur maklumat	26
Rajah 4 : Carta organisasi PPD Kuala Selangor	134

SENARAI LAMPIRAN

	Muka Surat
Lampiran A : Borang Soal Selidik	121
Lampiran B : Surat Pengesahan Menjalankan Kajian Daripada Fakulti Pendidikan Universiti Malaya	129
Lampiran C : Surat Kebenaran Menjalankan Kajian Daripada Jabatan Pendidikan Negeri Selangor Darul Ehsan	130
Lampiran D : Surat Kebenaran Menjalankan Kajian Daripada Bahagian Perancangan Dan Penyelidikan Dasar Pendidikan (EPRD) KPM	131
Lampiran E : Struktur Organisasi Pejabat Pendidikan Daerah Kuala Selangor 28 Ogos 2003	132
Lampiran F : Senarai Tugas Pegawai Pendidikan Daerah	133
Lampiran G : Senarai Tugas Penolong Pegawai Pendidikan Daerah	136